

Ville Tavio ps ym.

Lakialoite laiksi jätelain 41 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämän lakialoitteen tarkoituksena on muuttaa jätelakia siten, että biojätteen kompostoinnista ei tarvitse jatkossa ilmoittaa kunnan jätehuoltoviranomaisille, vaan tiedot kerättäisiin lähtökohtaisesti viiden vuoden välein tehtävillä kyselytutkimuksilla.

PERUSTELUT

Uudistetun jätelain mukaan kiinteistöllä tapahtuvasta biojätteen omatoimisesta käsittelystä eli kompostoinnista tulee vuoden 2023 alusta ilmoittaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä, vaikka kiinteistöllä kompostoidaan vain osan aikaa vuodesta, kuten esimerkiksi vapaa-ajan asunnolla. Kompostointi-ilmoitukset on uusittava viiden vuoden välein, ja myös kompostoinnin lopettamisesta tulee ilmoittaa jätehuollosta vastaaville viranomaisille kahden kuukauden kuluessa.

Tämä kansalaisille luotu uusi ilmoitusvelvollisuus on hyvän hallinnon suhteellisuusperiaatteen vastainen. Samaan lopputulokseen päästäisiin paljon pienemmällä byrokratialla ja viranomaisresursseilla, jos jokaisen kansalaisen henkilökohtaisen ilmoitusvelvollisuuden sijaan selvitys komposteista tehtäisiin kyselytutkimuksin.

Jätelain uudistuksen taustalla oleva EU-direktiivi ei edellytä kompostoinnin ilmoitusvelvollisuutta, vaan direktiivi nimenomaisesti esittää, että tietoa komposteista kerättäisiin kyselytutkimuksilla viiden vuoden välein. Näin ollen Marinin hallitus on päätenyt kompostimäärien selvityksessä direktiivin vaatimuksia paljon pidemmälle menevään lainsäädäntöön. Valtion ei tulisi tällä tavoin varsin kevyin perustein asettaa uusia velvoitteita kansalaisilleen.

Jätelain muutoksen taustalla on ilmastopolitiikka ja EU:n jätedirektiivissä jäsenmailleen asettamat tavoitteet kierrätyksen lisäämiseksi. Jätedirektiivi mahdollistaa kotikompostoinnin laskemisen mukaan yhdyskuntajätteen kierrätysasteeseen, jos jäsenvaltio voi osoittaa, että kompostoinnin määrä lasketaan luotettavasti direktiivin yksityiskohtaisten laskentasääntöjen mukaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus jää kuitenkin käytännössä nyt pitkälti kansalaisten aktiivisuuden varaan, vaikka viranomaisille on säädetty mahdollisuus tehdä tarkastuksia. Tältäkin osin voi pitää tarpeettomana, että viranomaisten jo valmiiksi suurta työtaakkaa kasvatetaan.

Lakialoite LA 37/2022 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

jätelain 41 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 41 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 714/2021, seuraavasti:

41 a §

Kiinteistöllä tapahtuva pienimuotoinen jätteen käsittely

Kunnan jätehuoltoviranomaisen tulee kyselytutkimuksin kerätä tietoa jätteen haltijoilta biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta käsittelystä vähintään joka viides vuosi sekä muiden vuosien osalta aina, kun on syytä olettaa, että käsiteltävän biojätteen määrä muuttuu merkittävästi. Kunnan jätehuoltoviranomaisen on merkittävät tiedot 143 §:ssä säädettyyn rekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 37/2022 vp

Helsingissä 16.6.2022

Ville Tavio ps
Jussi Wihonen ps
Sami Savio ps
Lulu Ranne ps
Sanna Antikainen ps
Rami Lehto ps
Sebastian Tynkkynen ps
Kaisa Juuso ps
Olli Immonen ps
Mauri Peltokangas ps
Petri Huru ps
Ritva Elomaa ps
Riikka Purra ps
Ville Vähämäki ps
Sheikki Laakso ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Jari Ronkainen ps
Juha Mäenpää ps
Jouni Kotiaho ps
Vilhelm Junnila ps
Leena Meri ps